

Slovo k povzbuzení na neděli 2. července 2023, na 13. neděli v mezidobí – A
Biblická čtení: 2Král 4,8-11.14-16a; Ž 89; Řím 6,3-4.8-11; Mt 10,37-42

Milé sestry, milí bratři,

již třetí neděli otevíráme 10. kapitolu Matoušova evangelia. Začala vyvolením a vysláním dvanácti apoštolů Pánem Ježíšem a přešla do jeho „řeči vyslání“. Z ní čteme i dnes...

Dnešní úryvek skládá ze dvou částí. První bychom mohli nazvat „**podmínky následování Pána Ježíše**“, druhou třeba „**přijetí Božích posluš**“. Zkusme společně zaměřit svou pozornost především na tu první...

«Kdo miluje otce nebo matku víc nežli jme, není mne hoden; kdo miluje syna nebo dceru víc nežli mne, není mne hoden» jsme slyšeli. To určitě nejsou na výklad nejsnadnější slova Ježíšova. Leckomu mohou znít **nepochopitelně**, dokonce i **tvrdě**. Vždyť **láska** dětí k rodičům a snad ještě více láska rodičů k dětem patří k těm úplně **nejpřirozenějším, nejpevnějším a nejkrásnějším** láskám vůbec; navíc se stala přímo předmětem čtvrtého Božího přikázání.

Kristova slova nás proto určitě **nenabádají**, aby děti neměly rády své rodiče, abychom nemilovali své nejbližší a už vůbec ne aby rodiče nemilovali své děti, ať jsou jakékoli. Něco takového by bylo nejen **proti** Desateru a přirozenému zákonu, ale i proti samotnému evangeliumu. A ona to ani Ježíšova slova **neříkají**. Říkají jen, že **největší** ze všech našich lásek by měla být **láska k Bohu**.

Chtít mít **víc rád Boha** než ostatní lidi i než sebe samého znamená ono „**mít Boha na prvním místě**“; mít Boha, Pána Ježíše jako svou **první a největší lásku**. A to k náboženské víře patří. Jelikož však jde o lásku k **Bohu**, k **Dobru** samotnému, jde vlastně o **lásku k Lásce** jako takové. Proto taková láska **neneguje** ty ostatní, které člověk **může a má mít** k druhým lidem a k celému světu, ale naopak: Chce je **kultivovat** je, dát jim jejich **sílu, směr a poslední důvod**, trvalý poslední smysl, věčnost.

Mít Boha opravdu na prvním místě v praxi znamená, že vztah k Bohu **láskou pronikne**, prodchne a ovlivní vše, co člověk je a činí. Díky živému vztahu k Bohu, má větší naději být **dobré** – dokonce zbožštělejší – **i vše ostatní** v životě člověka, všechny jeho ostatní **vztahy**, k lidem i světu.

Pro představu to přeci není **nepodobné** tomu, kdy lidé, třeba manželé, žijí **v krásném a milujícím vztahu**, který je pro ně nějak první. I ti jsou přeci schopni milovat **i ostatní**, dávat svou lásku **dál**, a to i proto, že jsou svými primárními vztahy lásky natolik ovlivněni, že v sobě mají lásku, ví, co to je.

V případě **vztahu k Bohu** je vše jen nekonečně **větší** a tajemnější zároveň: Člověk žijící v opravdovém vztahu s Bohem má **naději**, že bude ještě víc **milovat** i lidi a svět. Že láska k Lásce ho více naučí **milovat dál**, že Bůh nějak **promění** jeho život a vztahy k lepšímu.

Ale člověk musí být Bohu aspoň nějak skutečně **otevřený**, jeho láska k Bohu musí být živým **vztahem** a ne uzavřeným sobectvím, opakem vztahu, což se tedy bohužel také může pod rouškou křesťanství někdy stát: Člověk sice tvrdí, že miluje Boha, ale přitom miluje jen sebe. Anebo si za „lásku k Bohu“ jen namlouvá, v nejhrošším případě jí dokonce ospravedlňuje kdejaké sobectví a nepravost, svou touhu po moci a požitku, zneužívá Božího jména. Tyto patologie jsou možné asi proto, že Bůh je prostě Bůh a není hmatatelný jako lidé.

Ale vraťme se – s tímto varováním na paměti – k pokusu přiblížit si dnešní evangelium...

Mít Boha na prvním místě může někdy znamenat i určitý **konflikt**, někdy velmi výrazný a nepříjemný. Takové konfliktní situace, které s sebou nese následování Krista, křesťanský způsob života, především snaha o dobro, si jistě dovedeme **představit**. Například když je někdo ve své rodině se svým křesťanstvím **osamocený** a musí si je uchránit i navzdory okolí, a to někdy i za cenu konfliktů, už třeba jen kvůli chození do kostela. Anebo jsou to situace **volby** životní cesty, o které je člověk přesvědčen, že na ni jej Bůh volá, ale nejbližší okolí má jiný názor. Anebo jednoduše **snaha o dobro**, o kterém je člověk přesvědčen, že je potřebné a

podstatné je vykonat. Může se tak jednat i o celou řadu situací, kdy rodina, příbuzní či okolí začnou někoho **nutit** něčemu **zlému**, anebo začnou **bránit v dobru**, které je třeba vykonat.

To vše a mnohé další jsou situace, kdy je třeba se nějak **emancipovat** a říci „**ne**“, vzepřít se i za cenu **konfliktu**, není-li opravdu jiné smírnější a kompromisnější cesty a při současné snaze zachovat dobré vztahy a přátelství. Jsou to situace, kdy je asi třeba statečně a pokorně a hlavně ve stálé lásce k Bohu a lidem i světu **jít za Božím voláním**, za Božím **dobrem**.

Že takové situace skutečně mohou nastat a bohužel nastávají, **víme** a lze je vyčíst i v Kristových slovech, která prvním veršům dnešního úryvku předcházela: «Nemyslete si, že jsem přišel na zem uvést pokoj; nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč. Neboť jsem přišel postavit syna proti jeho otci, dceru proti matce, nachu proti tchyni; a nepřítelem člověka bude jeho vlastní rodina». To není pochopitelně něco, co by si Pán Ježíš přál, ale jde o situace, ke kterým kvůli slabosti nás lidí prostě **dochází** a na které Pán Ježíš své učedníky **připravuje**. A také slibuje, že v nich **bude s nimi**, že v nich **bude s námi**.

S tím vším souvisí i následující **výzva k vzetí kříže**: «A kdo nebere svůj kříž a nenásleduje mě, není mne hoden». Stojí za pozornost, že Pán Ježíš – narozdíl od paralelního místa u Lukáše – zde nehovoří o „nesení“ kříže nýbrž o jeho „**vzetí**“, o jeho „**sebrání**“. Zdá se to být sice jen **detail**, možná trochu hra o slovíčka. Ale v každém případě řecké sloveso **lambanein**, které dle Matouše zaznívá z Kristových úst, znamená „**vzít**“ či „**zmocnit se**“ a označuje tak vlastní **akt vzetí kříže, rozhodnutí** k němu. Vyjadřuje naši **angažovanost**, akt naší vůle, který se může a musí dennodenně **obnovovat**. Ostatně nic jiného než rozhodnout se často není v naší moci...

Podobně pozornosti hodným slovem je „**život**“: «Kdo nalezne svůj život, ztratí ho, kdo však ztratí svůj život pro mě, nalezne ho». V řečtině na místě „života“ Pán Ježíš mluví o **psyché**, tedy o „duši“. Překládat **psyché** jako „**život**“ má sice své opodstatnění, navazuje na hebrejštinu, ale je to přeci jen trochu zobecňující. Je sice pravda, že **psyché** na tomto místě neznamená protiklad k „tělu“ (*sarx* či *sóma*) a že tím pádem zahrnuje **celého člověka**, celý jeho „život“, přesto zde jde ještě o něco hlubšího než jen o „život“ (řecky *zóé*). Použití slova **psyché** může poukazovat spíše na samotný **střed života**, tedy opravdu na **duši** člověka, ze které veškerý život vychází a který jej činí **lidským**. Tedy na to, co dělá člověka člověkem, na jeho živoucí a rozhodující se **já**.

Je-li tomu tak, pak můžeme Kristovu slovu rozumět **nejen** ve smyslu povzbuzení k připravenosti svůj pozemský život **obětovat** pro Krista a ideály evangelia a dobra, nejen jako povzbuzení k neuchovávaní si pozemského života za každou cenu. Ale i jako výzvě „**ztratit**“ pro Krista své **srdce**, a tak je nalézt, **otevřít své já**, darovat se, a tak se stát sám sebou. Tedy jako výzvě neuchovávat si své **já** pro sebe a nežít je jen podle sebe, nýbrž podřídit je Kristu, jít do vztahu s ním, **vydat se mu**. A pak, na druhém místě ale **ne nepodobně** i lidem. Tedy opravdu začít **milovat**.

Milé sestry, milí bratři, zkusme si zamilovat Boha, otevřít se vztahu s ním. Mějme odvahu jít pro tento vztah i do konfliktů, není-li bohužel jiné cesty. Rozhodujme se denně pro kříž lásky a otevřme své srdce Kristu, dejme mu je. Dávejme se i lidem, milujme je i svět, neboť k tomu nás **láska k Bohu-Lásce**, ke Kristu-Vtělené Lásce má také vést. Proto se má stát naší **nejprvnější láskou**, jež má naději kultivovat vše ostatní...